

DACIA

PROPRIETAR: Societatea Națională de Editură și Arte Grafice "DACIA TRAIANA" Suc. Târgoara
Inserție în T. 116. S. III. sub Nr. 50/1539
CONT. C. E. C. 8%

Onor. Biblioteca Palatului

Cotidianul Banatului și al Graniței de Vest

Director C. MIU-LERCA

ABONAMENTE ANUALE:
Pentru țărani Lei 1800
Autorități și comercianți Lei 3000
Instituții și întreprinderi Lei 6000

Administrația 50-62
Tipografia 14-69

Întelegerea între ex-regele Petru și Tito Demisia guvernului bulgar — Bombardarea Belgradului de către aviatorii iugoslavi — Unde se va face invazia — Pierderea războiului înseamnă foamete și mizerie — Mobilizarea poporului britanic nu mai poate fi sporită

Situația politică

STOCKHOLM, 22. (Ep.) — Dreptul Suediei de a hotărî ea însăși asupra poziției ei externe, a fost tema discursului său lung pe care l-a ținut primul ministru d. Hamson, Sâmbătă, în fața congresului partidului social-democrat. Într-o altă parte el a spus, că nimic nu s'a închipuit că ar putea să facă Suedia să se abată de la linia sa de neutralitate. Suediei nu trebuie să-i fie rușine că nu a participat la război. Idealul ei a fost totdeauna să ducă o politică strictă de neutralitate. Dar care stat poate să asigure în acest război. D. Hamson a reamintit în legătură cu această politică americană dinaintea de intrarea ei în război. Totuși Suedia n'a admis niciodată, că abaterile ei dela stricta neutralitate s'ar fi interpretate ca o luare de poziție pentru una sau alta din părțile beligerente. Este datorită guvernului să cântărească riscurile luând în considerare situația politică a puterilor în fiecare moment. Nici o politică rezonabilă nu poate să renunțe la aceasta. Totuși este clar, că și pentru concesiuni există o limită, care nu poate fi trecută. „O încălzire a independenței noastre și a drepturilor noastre am tolerat vreodată. Nu putem accepta nici punctul de vedere, că dacă dăm o zi ai făcut concesiuni uneia din părți, trebuie să faci a doua zi o concesiune celeilalte părți”.

TOKIO, 22. (DNB.) — Președintele consiliului de miniștri, d. general Tojo, a declarat într'un discurs ținut în fața școlii de cadeti, că prin sforțurile sale permanente Japonia și-a ridicat puterea de luptă la o așa înălțime, încât poate să dea inamicului la cea mai apropiată ocazie care se va prezenta o lovitură decisivă pentru a zădărnici înfrângerea inamicului de a continua a lupta. D. Tojo a vorbit în fața cadetilor, care în curând își vor da examenul de absolvire, în calitate d-sale de șef al statului major al armatei. D-sa a mai spus între altele: „Sarcina care așteaptă trupele imperiale este una din cele mai importante”. Observatorii politici dela Tokio atribuie acestei declarații a d-lui Tojo o importanță deosebită și anume că semnă că „politica de hegemonie” pe care o urmează Japonia dela începutul ofensivei americane în Guadalcanar, se apropie de sfârșitul ei și ziua unei ofensive japoneze de stil mare se apropie. Ei au spus că rectificările de front și ridicarea producției de război în ultimii doi ani au pus pe d. Tojo în situația de a face această declarație însemnată.

TRIMISUL D-LUI ROOSEVELT LA CIUNG-KING. Lisabona, 22. (Radior.) — DNB: Se anunță din Washington, că d. Wallace, vice-președintele Statelor Unite, a plecat ca trimisul special al președintelui Roosevelt la Ciung-King, unde va rămâne mai multe luni.

AMSTERDAM, 22 (Radior). — Regele Petre al Iugoslaviei a primit după cum anunță postul de radio Cairo demisia guvernului Purici și a însărcinat pe d. Ivan Subaciei cu formarea noului guvern. Dl. Mihalovici nu face parte din nouă cabinet.
În același timp cercurile competente cred că guvernul iugoslav în exil va fi defapt condus de un triumvirat constând din doi Simovici, Subaciei și Tançar. Comentând aceste evenimente cercurile competente iugoslave din Belgrad constată, că Anglia trădă pe de o parte cauza Iugoslaviei, iar ex-regele Petru face în același timp jocul Moscovei și caută o apropiere de Tito. Această înțelegere între ex-rege și Tito are să formeze însă numai un intermezzo urmând ca reprezentanții Moscovei să preia conducerea treburilor statului iugoslav întrucât evenimentele militare nu vor hotărî altfel.

Demisia guvernului bulgar

BERLIN, 22 (Radior). — DNB: Se anunță din Sofia, că guvernul Bojiloff, a demisionat și regența a primit această demisie. Remanierea guvernului este în curs.

La Berlin se declară că aceste evenimente din Bulgaria, sunt o chestie internă, care nu ating politica externă al Bulgariei deloc.

La bombardarea Belgradului au participat și aviatori iugoslavi trimiși de Tito

BELGRAD, 22 (Radior). — DNB: Postul de radio din Belgrad, ale cărui emisiuni stau sub controlul aliaților, a comunicat că cu prilejul ultimului raid terorist contra Belgradului mai multe bom-

bardiere americane au fost conduse de piloți iugoslavi. Aceștia sunt probabil oameni trimiși de Tito și care astfel au devenit asasinii propriei lor națiuni.

Problema invaziei se află în fața unei îndatoriri groaznice

LONDRA, 22. (Radior.) — DNB: Ziarul Empire News caută să potolească în-sufletirea și optimismul opiniei publice britanice în ceea ce privește șansele invaziei. Ziarul reamintește poporului britanic, că în Europa de Vest stau zeci de divizii germane cu soldații cei mai aleși, având de comandanți pe cei mai distinși

și experți ofițeri, iar în același timp Organizația Todt a făcut din coasta Europei de Vest o adevărată fortăreață de beton armat și oțel. Sub acest aspect soldații destinați pentru debarcare pe continent și întreaga problemă a invaziei se află în fața unei îndatoriri groaznice.

Mobilizarea poporului britanic nu mai poate fi sporită

Londra, 22. — DNB: Ziarul Glasgow Herald scrie că mobilizarea poporului britanic nu mai poate fi sporită, deoarece tot disponibilul material uman este în serviciul armatei. Această recrutare

a tuturor bărbaților a fost realizată pe o așa scară, că chiar producția de armament e în primejdie să scadă din cauza lipsei de brațe de lucru.

Aliații cer populației civile din Vest să colaboreze cu trupele de invazie

BERLIN, 22 (Radior). — Din sursă competentă se comunică, că un ofițer al armatei britanice a adresat populației din țările din Europa de Vest un apel ca să colaboreze cu trupele de invazie anglo-americane dădându-se la acte de revoltă și împiedecând mișcările germane. Acest apel se califică la Berlin un procedeu lipsit de scrupule și demn de

metodele Angliei, care cu bombardamentele sale teroriste a adus și până azi populației civile de Vest numai nenorocire. Dacă totuși populația respectivă s'ar deda la asemenea acte, atunci ea ca și Anglia știe foarte bine că ori unde s'ar produce asemenea acte ele vor fi prompt nimicite.

Pierderea războiului înseamnă foamete și mizerie

Berlin, 22. (Radior). — Vorbind despre conferința internațională a muncii din Fildelfia, d. Dr. Ley, șeful organizației

muncii din Reich scrie în Völkischer Beobachter că întreaga lume creatoare, are un singur punct de program și anu-

Anglo americanii sunt nevoiți să încerce o invazie în Franța

MADRID, 22 (Radior). — DNB: Comentatorul militar al ziarului Arriba constată, că anglo-americanii sunt absoluțt nevoiți să încerce o debarcare peste Canalul Mânecii în Franța de Nord, dacă vor o hotărîre serioasă. Așa zisele debarcări s'ar face în alte sensuri vor cau-

za aliaților mai multe pierderi decât Nemților și în același timp aprovizionarea unui front îndepărtat de centrul de plecare din Anglia ar fi mai mult decât problematică. Apărarea germană este o altă și mai gravă problemă care dă aliaților mult de gândit.

me, lupta contra Evreilor și exploatoarelor, deoarece altfel pierderea luptei înseamnă lipsă, foamete și mizerie.

S'au anulat privilegiile pentru miniștrii de Stat în Italia

MILANO, 22. E. P. — Printr'un decret-lege s'au anulat privilegiile și titlurile create în 1932 pentru miniștrii de stat, ca titlul de excelență și, libera circulație pe calea ferată. Suprimarea acestor miniștrii de stat se motivează prin aceea că după disolvarea senatului și camerei corporative și posturile de miniștri de stat, având legătură strânsă cu forma monarhică și-a pierdut baza.

O nouă organizație comunistă va lua ființă în Statele Unite

BUCUREȘTI, S. P. P. transmite: Serviciul britanic de informație anunță din New-York, că partidul comunist din Statele Unite, care există de 25 ani, a hotărît Sâmbătă să se dizolve ca partid politic. O nouă organizație comunistă va fi constituită, dar nu pe bază de partide.

Punerea în libertate a generalului Mario Vertelino

BUCUREȘTI, S. P. P. transmite: Se anunță din Milano, că tribunalul special pentru apărarea statului statuând asupra acuzațiilor formulate împotriva fostului general Mario Vertelino, care a condus armata patra italiană, a stabilit nevinovăția generalului și a ordonat punerea sa în libertate.

Poglavnicul a desființat ministerul pentru teritoriile eliberate

BUCUREȘTI, S. P. P. transmite: Se comunică din Zagreb, că ministerul pentru teritoriile eliberate a fost desființat de poglavnic. În același timp în cele 7 regiuni din zona de coastă a fost proclamată starea excepțională.

Legendara figură a maiorului Rudel, ucigătorul de tancuri

Berlin, 22 (E. P.) — Maiorul Rudel, cunoscutul ucigător de tancuri, a distrus Sâmoață în partea de sud a frontului de răsărit cu avionul său de bătaie tip Ju87 al 220-lea tano. Acest record al specialistului german de vânătoarea de tancuri este calificat în raporturile germane ca ceva unic. Combaterea tancurilor din aer are o istorie încă scurtă. Maiorul Rudel, maestrul specialității a creat-o el însuși. Prin succesele sale, dar și prin faptul că din toți aviatorii lumii el numără cele mai multe misiuni la jumătate scăpând de mai multe ori ca prin minune cu viața, i-au făcut o figură cu adevărat legendară.

Despre luptele din Italia de Sud, comentatorul constată, că aliații nu au reușit să înregistreze nici un succes de importanță, deoarece comandamentul german pe de o parte a eliminat toate momentele de surpriză și pe de altă parte a stăpânit situației și al mișcărilor trupelor sale.

Pilduitoarea faptă românească dela Arad

S. Episcopul Andrei in fruntea Reuniunii Meseriașilor, Comercianților și Muncitorilor Români din Arad

În ziarul nostru s'a scris nenumărate articole despre rolul și menirea celorlalte organizații de meseriași români din Arad, care își dispută întâietatea de a organiza pe meseriașii noștri, una în fața celeilalte. E vorba de Reuniunea Meseriașilor români și de filiala Uniunii Generale a patronilor români din Arad, care din cauza întrecerii de-a recrutară membrii, făcea propagandă una în poartă și alta în poartă. Vorba și ziarele românești se potrivea de minune cu situația jalnică în care se găseau celelalte organizații, fiindcă cu procedeu de meseriașii noștri, nu se organizau nici una din cauza animozităților, zicând românească zice: Când doi se ceartă al treilea câștigă.

Căstigel de data aceasta il aveau meseriașii minoritari, cari profitau de această stare deplorabilă, fiindcă meseriașii erau organizați în nici una ca lumea, acum în plin războiu, când se simțea mai mult lipsa organizării a tot ce e românesc. Datorită inițiativei luate de comitetul filialei Uniunii Generale din Arad, după multe străduințe am ajuns la un rezultat bun și frumos la care nimine nu se aștepta la așa un succes și pilduitoare faptă românească.

După multe ședințe și adunări ținute, s'a ajuns la următorul rezultat, care a întrecut așteptările celor mai optimiști din inițiatori, și aceasta se datorește în primul rând P. S. Sale Episcopului Andrei al Aradului, care fiind ca președintele de onoare al Reuniunii de meseriași, fiind rugat de Centrala Reuniunii de Meseriași Români de sub conducerea lui Dr. Augustin Rațiu, și a d. lui Ștefan Penes, secretar general, cât și de filiala Uniunii Generale Arad, a primit președinția activă a Reuniunii Meseriașilor, Comercianților și Muncitorilor Români din Arad, ținându-se Adunarea Generală extraordinară a Reuniunii respective în ziua de 23 Aprilie la Palatul Cultural, când s'a ales un nou comitet de conducere în frunte cu P. S. Sa Episcopul Andrei, ca președinte activ și de onoare a Reuniunii de meseriași. În comitet ca membri de onoare sunt o seamă de intelectuali ca Dr. Ioan Purcariu, Dr. Teodor Popa Oradea, Dr. Sever Isprăvanțiu jun., Romul Cofăiu, Dr. Valer Lepi, părintele protopop Turicu, protopop Traian Voștenar, Inginer Cărpinișeanu, Inginer Ieșeanu, Inginer Culunescu, Dr. D. Noveanu, Inspector Oct. Păcurar etc. iar în secția comercianților sunt ca membri toți comercianții români în frunte cu dl. Ioan Mesaroșiu ca președinte, meseriași patroni români în frunte cu dl. Alexandru Hanciu, ca președinte de secție, muncitorii au în comitet pe cei mai buni membri din marile întreprinderi, ca delegați ai fabricilor „Ascania”, CAM, atelierele CFR., Textila, cât și ateliere mici din Arad, încât în comitetul Reuniunii figurează nu mai puțin de 60 de membri activi.

După prima ședință de constituire s'a decis să se de Festivalul organizat cu ocazia zilei de 10 Mai la Palatul Cultural, care s'a desfășurat cu un program luminos dat de secțiunea „Muncă și Lumină”, care a reușit admirabil. Cu acest ocazie P. Sa Episcopul a vorbit despre

„Iubirea de Patrie” o conferință admirabilă și plină de duh și simțire românească. Tot la această mare manifestare românească a ținut o vorbire scurtă patrioticească un domn locotenent invățător venit de pe front. La acest mare festival patriotic au luat parte meseriașii comercianții, muncitorii și intelectuali în cât sala mare a fost neîncăpătoare. S'a colectat cu această ocazie și suma de 12.879 lei pentru ajutorarea refugiaților basarabeni, bucovineni și moldoveni; ce s'a vârsat la Consiliul de Patronaj al Municipiului. La ședința următoare s'a primit propunerile următoare: a se forma secția „Muncă și Lumină” a meseriașilor din micile ateliere, în care pot fi și patronii, a organiza un cor, și sezători literare, și teatrale. Se va organiza o Universitate Muncitorească cu tinerea de conferințe selecționate și patriotice

Intensificarea controlului pentru protejirea muncii indigene

Constatându-se că un număr destul de mare de întreprinderi și firme au în serviciul lor salariați supuși străini, care nu posedă livrete de exercitarea profesiei prevăzute de legea pentru protejirea muncii indigene sau au asemenea livrete perimate, constatându-se că sunt și patroni supuși străini, care exercită profesia pe cont propriu în aceleași condițiuni, subsecretariatul de stat al muncii a dispus inspectoratelor de Muncă

și educative. S'a hotărât a se organiza o serbare de vară cu un program ales și coruri. Se va pune la dispoziție localul dat de Camera de Muncă, anume pentru meseriași patroni și comercianți 100 lei lunar, iar pentru muncitorii calificați 20 lei lunar și muncitorii necalificați 10 lei lunar. Funcționarii și intelectuali plătesc taxele de 100 lunar, iar cei cu salarii mai mici 50 lunar. P. Sa Episcopul Andrei a donat Reuniunii suma de 25.000 lei, devenind și membru fondator pe viață. Casier al Reuniunii este dl. Sava Șevici un vechiu și cunoscut comerciant al Aradului.

P. Sa Episcopul Andrei a fost felicitat și i-au fost aduse mulțumiri din partea Centralei de Meseriași, și o adresă primită de la dl. Inspector General al Muncii Petre Popescu.

Ion Crețu

Depunerea declarațiilor pentru plata taxei sanitare

Eforia sanitară a județului Arad comunică: Conform dispozițiilor regulamentului fondului sanitar și de ocrotire, toți comercianții, industriașii etc. obligați la plata taxei sanitare, sunt invitați pentru ultima oară a depune declarațiunea obligatorie de impunere în termen de 15 zile. Cei care nu depun declarațiuni în termenul

de mai sus, vor fi impuși din oficiu și vor suporta sancțiunile prevăzute în codul de procedură fiscală. Declarațiunile se pot ridica de la Oficiul de constatare al eforiei, care funcționează în edificiul primăriei, camera 23, unde se vor și depune după complectare.

Comunicat pentru evrei

În baza telegramelor din 19 Mai 1944 a Centralei din București se aduce la cunoștință posesorilor de carnet de scutire de muncă obligatorie, că în conformitate cu dispozițiunile Comisariatului general pentru problemele evreiești, cei cari până la 24 Mai 1944 orele 18 vor achita jumătatea ratei III din taxă de carnet, vor fi scutiți de plata restului din

această taxă, iar în ziua de 25 Mai 1944. Oficiul va fi obligat a înainta lista celor cari nu s'au conformați, pentru repartizarea lor în detașamente exterioare de lucru fără considerare la vârstă și la calitate, pierzând și beneficiul reducerii de mai sus.

Centrala Evreilor din România
Oficiul județean Arad

Ziariștii bănățeni și noua lege a presei

Ședința Sindicatului Ziariștilor Profesioniști din Banat. Expozitul D-lui Consilier Ministerial Dr. Aurel Cosma

La sediul Regionalei din Timișoara a Ministerului Propagandei Naționale, s'a ținut o ședință de Comitet a Sindicatului Ziariștilor Profesioniști din Banat, prezidat de d. Consilier Ministerial Dr. Aurel Cosma, vicepreședintele Sindicatului, D-l Sever Bocu fiind reținut la Lipova, n'a putut participa, transmitând colegilor săi mai târziu mărturia bunelor sale sentimente de solidaritate și de aderență.

După deschiderea ședinței d. dr. Aurel Cosma, a făcut un larg expozeu asupra principiilor și conținutului noilor legi ale presei, cari au fost publicate în Monitorul Oficial din 13 Mai 1944. A arătat mersul lucrărilor preliminare ale elaborării acestor proiecte de legi de către asociațiile profesionale gazetărești și a accentuat spiritul de largă înțelegere și de camaraderie care a prezidat la toate desbaterile pregătitoare. A subliniat apoi că după atâtea încercări abia astăzi s'a ajuns la desăvârșirea operei de legislație a presei și aceasta datorită faptului că s'a dat posibilitate sindicatelor de presă direct

interesate, precum și patronilor de ziare să-și spună cuvântul în această privință și să-și formuleze principiile fundamentale și reglementare a propriilor lor profesii. Prin aceasta guvernul a căutat să răspundă nu numai vechilor desiderate pentru realizarea cărora au luptat ziariștii de atâtea vreme, dar mai ales atitudinii naționale pe care presa a avut-o în anii de grea încercare românească. Într'adevăr ziariștii au format în interiorul țării, o a doua armată, pe care s'a sprijinit cu toată încrederea regimul D-lui Mareșal Ion Antonescu și lupta noastră pentru biruința tuturor idealurilor și dreptății românești. Este o recunoștință publică pe care o aduce astăzi guvernul, ziariștilor și presei, pentru tot ce a făcut această presă în interesul țării și a neamului, este o răsplătă binemeritată pe care o dăruiește guvernul ziariștilor, când publică o reglementare atât de dreaptă a organizației Colegiului și a Casei de pensii. Presa românească nu poate să aducă decât mărturia sentimentelor ei de mulțumire

Poșta refugiaților

Sold. ZOTEANU ALEX., din spitalul militar Z. I. 129 Timișoara, își caută soția Manduca și copiii Aneta și Mihai din com. Frumusea, jud. Botoșani.

MOLDOVAN ARTENIE, junior, refugiat din Gura Humorului la Timișoara, str. I. C. Brătianu 24, restaurantul Botyen, își caută părinții și familia Damian Prodan.

TATOMIR PARNAMAN, refugiat în comuna Motri, jud. Dolj, își caută fiul Vasile dimir Tatomir, agent administrativ la penitenciarul central din Odessa, rugându-l să-l scrie.

IREMIA BALAHAN, fugă căută pe Fișile Mudreac, rugându-l să-l scrie în com. Scăiuș, of. Pârliug, jud. Severin.

VIRJBINSCHI IOHAN, evadant cu comectia militară din Iași, în com. Biled Nr. 430, jud. Timiș-Torontal, caută pe Micăelina Maxim Cerlinca, evadantă cu Camera de Agricultură din Suceava și pe Ștefan Lucian, premilitar din com. Frasin, județul Câmpulung-Bucovina.

Preot GH. PAȘCANU din comuna Sadova, jud. Câmpulung-Bucovina, refugiat în com. Belinț, jud. Timiș-Torontal, caută pe fratele său serg. elev t. r. Teodor Pașcanu dela școala subofițeri rez. din Botoșani.

HUȘULEI ILORI, refugiat în com. Săua nicolaul-Mare, str. Berthelot 4, jud. Timiș-Torontal, caută pe Hușulei Ilie și Maria părinți și Costanța și Felicia, surori.

PAVEL SOFISCECO, refugiat în comuna Jebel Nr. 193, jud. Timiș-Torontal, caută pe Nicolae Roibu, fost director al fabricii de zahăr din Borsadi, Transnistria și pe Margareta Roibu din Bacău.

HRIȚCU NINA din Noua Sulița, județul Hoțin, refugiată în com. Prilineni, jud. Caraș, caută pe Pângaru Nicolae inginer la Ocolul agricol din Fălci.

PROGRAMUL CINEMATOGRAFULUI DE PREMIERĂ „CORSO”

Direcțiunea cinematografului de premieră din Arad a angajat pe luna Mai și Iunie următoarele filme artistice și splendide, cari o să satisfacă cele mai pretențioase dorinți ale publicului, tot așa ca și până în prezent.

Programul următor al cinematografului este: „Bolero, după romanul lui Michele Duran, în rolul principal cu splendida artistă franceză Arletty. După aceea urmează „Un bărbat pentru nevasta mea”, cu steaua mondială Magda Schneider. Al treilea film va fi „Romanța în trei”, după romanul francez: „Trois et une”, care este o creație minunată, în montaj splendid și regizat fastuos de cel mai renumit regisor francez. După cele trei premiere cinematograful va aduce ca repriză cel mai mare succes al sezonului, „Orașul de aur” într-o nouă copie.

AVIZ pentru studenții în medicină

Toți domnii studenți în medicină, domiciliați în Arad și în județ, obligați a face stațiu la spital în vara aceasta sunt invitați să se prezenta la Spitalul Central din Arad pentru începerea stagiului.

